

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 6 ptes. l'any; Estranger 6'50 ptes.

SUMARI

L'Emigrant, per J. A. B. — Costa Brava, poesia de J. M. Lòpez-Picó — El treball, P. Ullastres. La Mare de Déu de les Noies, Ll. Barceló i Bou, Del llibre «Hores del Poema Eròtic», poesia, per Ramon de Curell — Contra-llúm, clixé de Joan Bta. Camós — De divulgació científica, J. Oller Diuen de Barcelona — L'inútil rialla, Joan Tur. Quelcóm d'Arqueologia, J. Oller — Una troballa interessant — Del meu diari, per Andreu Crosa. — Crònica, J. T. — Del Carnet Sardanistic — L'home ós, per Lluís G. Bover — Bon vent i barca nova - Associació de Música-Crònica local Moviment del port — Registre Civil — Moviment de la Caixa de Pensions.

Campeonato de España 1923

(Fondo en carretera 34 Kms.)

BARCELONA - FIGUERAS

RECORRIDO EFECTUADO CON BICICLETA
PRECINTADA SIN EXPERIMENTAR
AVERIA ALGUNA

1.º J. JANER Sobre

Cielo "Sanromá"

Pneus Hutchinson Llantas Kundtz

Solicite catálogo
de Sports

A. Sanromá Balmes, 62
Teléfono, 1445 A.

BARCELONA

Aliments per a Règim Diètic i Diabètic, de la casa
MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça) i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades
en el Convent de LA TRAPA
pels RR. PP. CISTERNENSES.

DIPOSITARIS
EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de)
A. MASSANA

Carrer de Fernando VII, 14. **BARCELONA**

Hotel Ibèrica ■ Comte de l'Assalt, 13
■ Telèfon, 4915 A.
■ **BARCELONA**

□□□

□□□

Allotjament per dia 9 i 10 pessetes -:- Idem per
a llargues temporades a preus convencionals -:-
Coberts a 4 pessetes -:- Es serveixen banquets
a preus moderats i també es disposa de lloc per
allotjar carabanes d'excursionistes amb un **ESPLENDIT SERVEI**.

ORBIS, S. A.

BARCELONA

Fàbrica pròpia de mobles per a oficines-Multicopis-
tes -:- Màquines per a calcular i demés invents
moderns per a la oficina

Casa Central

Barcelona

Clarís, n.º 5

Direc. Teleg.

Orbis - Barcelona

Telèf. A. 458

Domènec Funallet

Taps . Discs . Suro en planxes . Exportació mundial.

(Girona - Espanya)

SANT ANTONI DE CALONGE

J. Amat i C.^{ia}

Dispeses i Casa de menjars.

Esmerat servei

ES SERVEIX A LA CARTA

Pi i Margall, 8 Palamós

SASTRERIA LLORENÇ VIVES

Trajos d'última creació . Especialitat en trajos de totes classes i gustos . Preus mòdics.

Plaça Constitució, 4

PALAMOS

Chr. Hostmann - Steinberg'sche Farbenfabriken

CELLE (ALEMANIA)

FABRICA DE TINTAS PARA LAS ARTES GRAFICAS

CUCHILLAS PARA TODAS LAS INDUSTRIAS, DE LA

MESSERFABRIK REINSHAGEN

REMSCHIED - REINSHAGEN

Representante y Depositario para España

JACOB WEIL

BARCELONA - Aribau, 133 - Teléfono, 428.

Hotel España

Sant Pau, 9 i 11.

Telèfon, 232 A.

Barcelona

200 Habitacions amb aigua
calenta i freda. Gran confort
Calefacció.- Ascensor.- etz.

El preferit de la regió

GRAN RESTAURANT
PENSIÓ DES DE 15 PESSETES
= COBERTS A SIS PESSETES =

Cap de Sant Sebastià—Palafrugell

HOTEL RESTAURANT

DIRIGIT PER

MODEST LLADO

En el punt més bell de la Costa Brava. Restaurant al cobert i a la carta.
Còmodes habitacions ☞ Telèfon 1405. Autos turisme a la arribada dels
trens a Palafrugell.

Cuina Econòmica - Bon estat

de conservació - ES VEN

CUINA, 70 cm. llarg; 55 cm. ample; 38 alt. - FORN, 48 cm. llarg; 30 ample.
Es donarà per 120 ptes.

Raó: Major, 26 - Merceria - Palamós

ANIS DEL TIGRE

EL REI DELS ANISSATS

PROVEU-LO,
SENS DUBTE ES EL MILLOR

ENRIC LLADÓ

ARENYS DE MUNT
(BARCELONA)

Màquines d'escriure
noves i d'ocasió

al comptat i a plaços

Lloguers desde 15 pessetes

LLORÉNS

Tallers gràfics

Carretera a Girona 23

L'emigrant

Hermosa vall, breçol de ma infantesa,
blanc Pirineu;
màrgens i rius, ermita al cel sospesa,
per sempre adéu!

Arpes del bosc, pinsans i caderneres
cantau, cantau,
jo dic, plorant, a boscos i riberes:
adéu-siau!

(Cançó de l'emigrant. — Verdaguer).

En Joan Grau sortí de la humil fonda amagada en un carrer fosc i estret de la part vella de la urbs barcelonina. Eren les dues de la tarda i el vapor no sortia fins a les cinc; tenia, doncs, temps sobrat per anar al moll.

Tot anant caminant no podia allunyar del seu cervell el pensament que el torturava; havia de marxar, abandonar la casa pairal per anar-se'n a Amèrica; dintre poc ja no veuria més la seva terra estimada de les recordances d'infant; potser jamai tornaria a veure-la.

Caminava pels carrers com un sonàmbul. Al ésser prop de la Rambla i sentir la seva bulliciosa remor, compregué allà on era i abandonà per un moment sos sombrívols records d'emigrant.

La Rambla vessava de gent i de vehícols que es creuaven en totes direccions. Les bocines dels automòbils, la remor dels cavalls, els crits dels venedors de diaris, les campanes insistents dels tramvies, les conversacions i el caminar dels tranzeunts i altres mil remors atronaven l'espai. En Joan Grau caminava depressa per entre aquella munió de gent de totes classes. Li semblava que tothom se'l mirava i li llegien en sos ulls, els pensaments de la seva ànima.

A mida que anava devallant per aquella artèria de la ciutat, la gent anava minvant. Arrivà per fi a la porta de la Pau i entre un sol rialler que tot ho

esbandia, solament trobava algunes corrues d'obrers que tornaven al treball a continuar la tasca interrompuda a la mitg-diada.

Anà cap al moll i ja de lluny vegé la grossa i esbelta figura de l'“*Infanta Isabel*” en quin vaixell s'havia d'embarcar. Els últims preparatius de sortida s'estaven acabant; en Joan Grau no volgué pujar al vaixell malgrat haver-hi la palanca posada; volia trepitjar la terra fins el darrer moment.

S'assegué en un lloc apartat, lluny de mirades tafaneres, i pensà en els últims dies. Recordà la lletra que reberen d'un oncle de l'Argentina demanant que hi anés per poguer encaminar-lo i fer-lo home. Sa mare s'oposà resoltament a deixar-lo marxar, però després, compreguent que era pel seu bé li digué:

—Ves fill meu, i perdona si una volta vaig ésser egoista.

La més forta impressió que rebé son cor i que jamai se li esborrà, fou la eixida del poble. Després de les últimes advertències i abraços de comiat de la família, pujà al tren que havia de conduir-lo a la ciutat per embarcar-se. Sa mare, plorosa, volgué abraçar-lo per darrera vegada, mullant-li la cara amb ses llàgrimes. El pare volia consolar-la però prou feina tenia per eixugar-se amb el revés de la mànega, una llàgrima traïdora que li riellava per la cara.

Vingué a desfer aquell tendre abraç de comiat el quefe d'estació diguent que el tren anava a sortir. Pujà al vagó i entre la fressa de la màquina pogué oïr encara la veu de sa mare que entre plors li deia:

—Fill meu... ja no et veuré mai més.

Ell are sentia un nus al coll que l'ofegava i també hagués plorat força, fins acabar les llàgrimes, però no volia cridar l'atenció dels tranzeunts; reprimia sos sanglots mocegant-se els llavis fins a sagnar-los.

Les seves remembrances foren interrompudes per la primera senyal que donava el vaixell abans de sortir; cuità a pujar-hi. Guaità llavors els qui havien d'ésser sos companys de viatge; n'hi havia de toia mena i els contemplava a mida que pujaven per la palanca: uns indiferents i alegres; altres, tristos com ell, que allà baix al moll tenien algú de la família que havia anat a donar-los-hi el últim adéu. Ell no hi tenia ningú; sos pares, ja vells no havien volgut baixar del poble; que s'els hi donava veure'l un xic més! no havien d'abandonar-lo més tard o d'hora?

El vapor donà la darrera senyal; la palanca fou treta, les amarres allargades i començà la maniobra de sortida; les àncores lentament, lentament anaven pujant i l'èlice donà les primeres palades.

Tots els emigrants s'atançaren a la borda per contemplar la terra que s'allunyava; al moll hi havien pares, mares, fills i germans dels emigrants als qui saludaven amb el mocador. Ells també els contestaven i entre el blau del cel i del mar, aquells mocadors semblaven coloms que voltejaven per l'atzur de l'espai. El vapor també volgué donar el seu adéu; la sirena roncà per tres

vegades i mil veus fosques li contestàren de totes parts. *L'Infanta Isabel*, magestuós, creuava les quietes aigües del port per entre dues fileres de vaixells i boscos de pals, de veles i de cordes.

El trasatlàntic per fi eixí fora del port i endinsà la proa en el mar lliure i immens.

En Joan Grau assegut vora la popa contemplava la blanca estela que l'èlice formava, però ni son pensament ni sa mirada estaven allà. Pensava en lo que abandonava i amb la mirada de l'ànima, molt més fonda que la del cós, vèia en la serra que s'allunyava, tot lo que li recordava el temps de nin i de juvenesa.

Barcelona poc a poc s'anava esfumant, allunyant-se fins que es confongué en una ratlla de serra que hi havia allà al lluny on el mar i el cel se ve-saven. Algunes gavines que voltaven per sobre el vaixell, l'abandonaren per fi. El sol en aquell moment acabava de colgar-se i el mar calmat, prengué un tint de perla i de zàfir en el que hi feia via el gros trasatlàntic. La terra desaparegué i la solitud rodejà al vaixell.

I allavors en Joan Grau, no poguent-se reprimir més esclatà en un gran plor al veure's sol en aquella immensitat que no podia omplernar son cor buit d'amor i trocejat per la separació de la Pàtria.

J. A. B.

Costa brava

Caires de roca dura, costa brava;
salt de la mar: talment a dintre meu,
damunt de l'esperit, la fe s'esbrava
i aguanten les arestes: crec en Déu.

Platges de cara al sòl: el sòl per sostre;
conreus ben ordenats tocant la mar:
el gust immediat del Pare Nostre,
i una mica les barques com la llar.

Nua la fe dels espadats de roca;
tendresa protegida del sorral,
l'ànima trenca el vent si el vent la toca;
però és suau i flanja i casolana,
quan, per comptar, l'oració li val
amb mida benestant, quotidiana.

J. M. LÓPEZ-PICÓ

El treball

Què és el treball? Quin concepte em tenim format del treball?

Treballar vol dir: ocupar-se en qualsevol tasca, labor o ocupació. Treballar és tractar de fer o realitzar quelcom, amb empenyo i eficàcia. Treballar és arreglar, construir, polir, modificar d'una o altre faisó, mitjançant esforços de qualsevol classe, una matèria.

Són doncs, treballadors, no solsament aquells que amb esforços arreglen, construeixen, poleixen o modifiquen la matèria, sinó també els que es dediquen en quiscuna tasca, labor o ocupació. Per això les abelles quan cerquen per damunt els romanins aromes a fi de construir la mel es diu que treballen; treballen també, les dones quan cusen, renten, broden; treballen els nens, els joves i les jovenetes quan estudien, pinten, dibuixen, escriuen; treballa aquell home que medita nit i dia a fi de realitzar un negoci, ampliar una indústria, descobrir un nou aparell, un reconstituent pels mals crònics; treballa un senyor, quan cerca dins l'inspiració, noves harmonies, nous ritmes, escrits novells, i altres formes literàries... El concepte del treball ho abarca tot, per això, és la verdadera font de riquesa de les nacions. Els homes que pensen, que tenen un vertader coneixement de el que és la civilització, aprecien el treball i respecten a tots els homes, tant si és un escriptor eminent, com un humil jornalero.

Els que menyspreuen el treball, ignorants, no saben el que diuen i s'els coneix tot seguit per llurs vicis, egoismes, perdularies, malalties, que són efectes del no fer res i treballar de mala gana. Car de la mateixa manera que la terra sens cultivar, abandonada, s'omple de gram i d'espines, al mig de les quals hi tenen el cau reptils verenosos... aixís, com dins les aigües que no corren, dins les aigües corrompudes de les basses s'hi fan tota mena de animals i microbis mortífers per la gent que les beu... aixís, com les arnes destrueixen els vestits que no s'usen i el rovell malmet les màquines que no treballen, aixís mateix l'home que avorreix el treball, l'home gandul, l'home paràsit de la societat, aquell que li agrada de anar net, dormir fins que es desperta, seguir tots el vicis, i passar els temps, millor dit, perdre el temps que és or pur, és també un gram, un microbi, un cucàs de la societat, que consumeix sens produir, que corca altres membres de la màquina del món, i fa que aquesta no funcioni amb regularitat i que s'encalli de tan en tan.

* * *

Siguem, doncs, aimants al treball... amplièm el treball... i fent-ho aixís, posant-hi tots el nostre gra de sorra, lograrem que nostra aimada pàtria, vagi a la capdavantera dels països cultes i progressius...

PERE ULLASTRES

Calonge, Desembre de 1925

La Mare de Déu de les Noies

Una costum calongina

Era vers els anys de 1895 a 96 que per exigències de l'ofici vaig tenir d'anar-me a aplaçar amb tots els entrinquells de carrador a la vila de Calonge, on encara en aquella data se treballava de valent en l'art del tap. En recórrer els carrers no n'haurieu pas trobat cap on, més amunt o més avall, no haguessiu vist una entrada amb el corresponent tinart, i en les eixides, i els horts, a cada moment veieu piles de suro amb la paraula corresponent, senyal invariable que allí hi havia una fabriqueta gran o xica.

No sé els mesos que faria que treballava allí, quan vingut el Desembre, s'escaigué la festa de la Mare de Déu de les Noies, la Puríssima.

A la dispesa no sentia parar de res més; que si la Gracieta B. que entrava de pavordessa, estrenaria una manteleta que no hi havia prous ulls per mirar; que si uns joves arribats de poc serien els primers de ballar-hi la sardana del mig-dia; que un prometatge encara ignorat se faria públic, que si les noies en tal dia escullien el ballador; en fi. tantes coses contades a un jove de la primera volada, forçosament tenien d'interessar-me i m'ho vaig fer explicar detalladament.

Per la Mare de Déu del Desembre hi havia la costum molt antiga de canviar les pavordesses que solien ésser dos noies vistoses de la vila, les quals durant l'any havien de tenir cura de l'altar de la Mare de Déu. Però lo essencial és que en aquell dia se celebrava un ofici amb música i sardanes a plaça on les pavordesses tenien la missió de facilitar balladora a tots els joves que entraven a la sardana, i en això principalment radicava el major encant per les moltes sorpreses que es produïen durant el curs de les ballades.

Les noies, en ésser tretes a ballar per les pavordesses, indicaven a aquestes el jove amb el qual desitjaven ballar, voluntat que era cumplida mentre l'al·ludit fos a la sardana. Això, naturalment, molts cops tenia el valor d'una declaració, i el jove sabia d'are en avant que no era indiferent a la noia. D'altres, però essent portades a llurs balladors habituals no oferien cap interès. També se donava el cas alguna volta que quan hi havia un festeig separat per una renyina, portaven a ballar la noia amb el noi renyit, fos per indicació de part a fi de tornar-los ajuntar, o per malícia de les pavordesses per veure la cara que farien els dos en donar-se les mans.

Tot això interessava no sols als balladors sinó a tot el públic que ho contemplava, car com que tothom és conegut en una població petita, eren cospades fins les més lleus intencions.

Are, qui sap els anys que ja no deu fer-se, perquè havent canviat el temps han canviat les costums, i a ben segur que no deuen sentir-ne cap ne-

cessitat. Però en el temps que va establir-se no dubto pas que donaria bons resultats, car a més de facilitar la tasca de l'acostament per els curts de geni o mancats d'empresa per a una declaració, realitzava l'obra sempre benfactors de procurar la reconciliació dels renyits, que a voltes subsisteix la renyina tant sols per un punt o per una fatilleria.

A ben segur que més de quatre que are són avis recorden en tal dia les peripecies de llur primer festeig ja que la insinuació facilitada per les pavor-desses en aital festa, en algunes parelles solia cristalitzar en compromís formal.

Aquesta festa era nomenada tradicionalment la Mare de Déu de les Noies per el paper preponderant que hi jugaven. més en la part profana que en la religiosa si voleu, però necessàriament lligada la una amb l'altre.

LL. BARCELÓ I BOU

Del llibre "Hores del Poema Eròtic"

I

Diré de com la tarda fou rosada,
de com l'atzur entenebri el meu front,
de com venien en subtil volada
les agonies que la tarda fon.

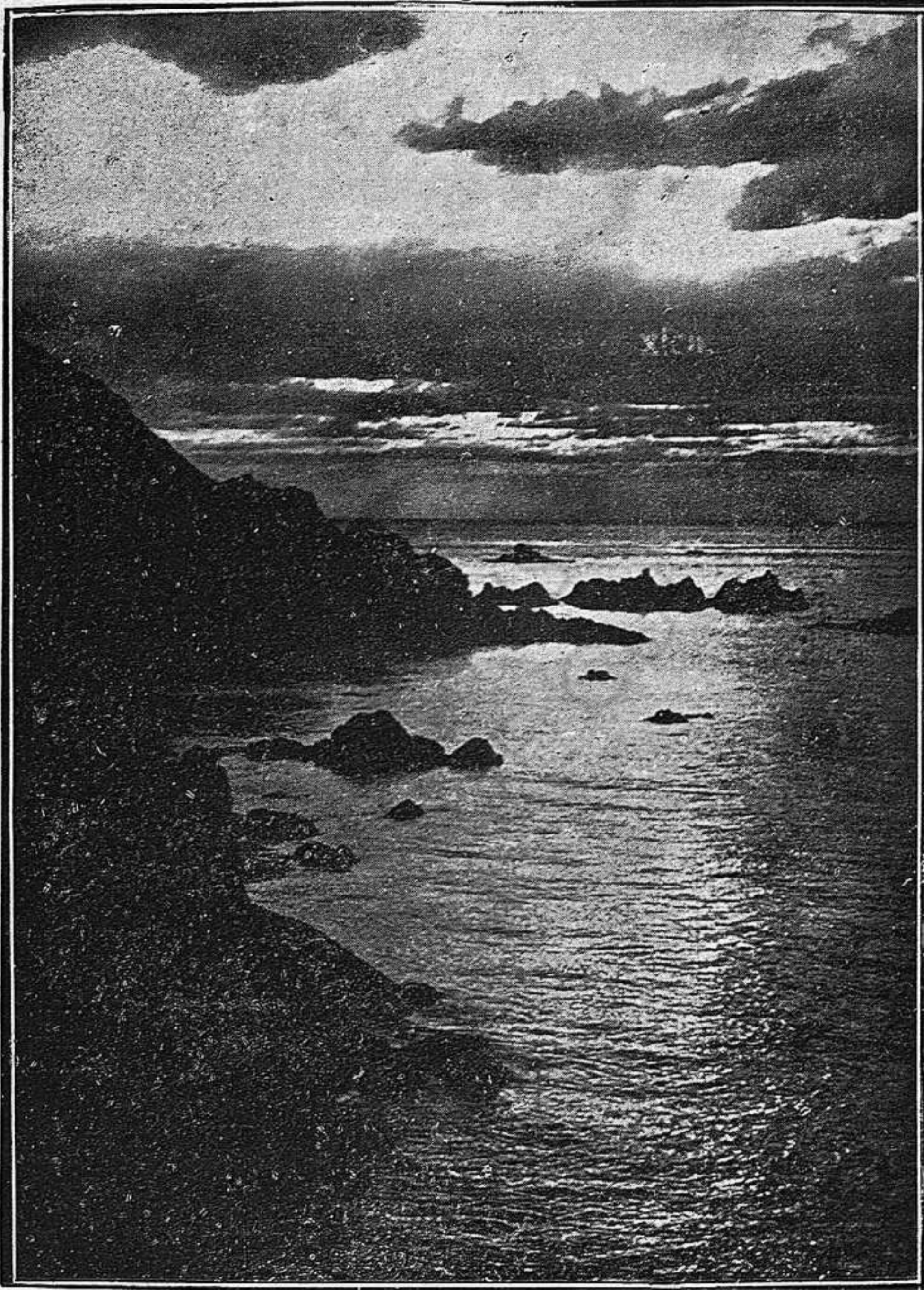
Blavis del cel: després una boirada
fina, ideal com una adolescent;
grogor de posta començada;
grisor d'una mirada absent.

Llum espectral, reflexes de mil tintes;
llum virolada, viva, sangonent.
Reflexes feridors, fulgors distintes.
Mil agonies dins el pensament.

Elogi clar de la beutat volguda
que somniosa defalleix, trement.
Perfum de rosa mística i caiguda.
Elogi del formós desflorament.

Consol humil. La veritable joia
només es forja del record mesquí.
Son riure torna gràcil i alegroia
la meva faç entenebrida ahî.

RAMÓN DE CURELL

LES PITES (Contra-llum)

Clixé de Joan Bta. Camós

De Vulgarització Científica

El ferro en les modernes construccions

II

(Continuació)

La resistència del ferro, depent bastant, dels elements extranyys que contingui; també modifica el tractament mecànic el recuit, la temperatura, i lo que s'en diu fatiga.

La forjadura, el laminat i l'estirament augmenten la resistència, mentres que el recuit la disminueix.

No obstant, la fatiga no existeix en les barres estirades que s'empleien en el formigó, doncs s'entén per fatiga d'un metall qualsevol, el fenòmen de disminuir sa resistència per l'aplicació d'esforços que canvien de sentit. Això, en el formigó armat, no succeix, ans al contrari, doncs, com ja havem dit, s'adhereix amb gran energia al ferro.

En el formigó armat, es busca que tots els esforços d'extensió siguin resistits per l'armadura metàlica i tots els de compressió, per el formigó.

Aquest resultat no pot obtindre's, sinó en el cas de que en cada pessa, el formigó i el ferro estiguin perfectament solidaritzats sens que es produeixi relliscament de cap mena d'un material sobre l'altre. Aquesta solidaritat, queda assegurada per l'adherència entre el ferro i el formigó.

En virtut d'aquesta adherència, quant una armadura és massa llarga per a que pugui ésser d'una sola pessa, se la pot formar de dos o més elements metàlics, *posats un sobre l'altre en una llargada igual a 67 vegades el diàmetre de cada barra sens tenir que recòrrer a soldadures ni unió de cap classe.*

No obstant, aquesta adherència té un límit. Es compren que augmentarà amb la superfície de contacte, i per una secció de ferro augmentarà al augmentar el perímetre de la mateixa, ço que es consegueix ordinariament, augmentant el nombre d'elements en que es reparteix aquella secció.

Posem per exemple un ferro quadrat quina secció tingui 1.600 mil·límetres quadrats, tindrà 40 mm. de costat i el seu perímetre serà de 160 mm.

Si en canvi aquesta secció la obtenim mitjançant 16 barres quina secció tingui 10 mm. de costat, el perímetre de les 16 barres serà de 16×40 o siguin 640 mm.

Estant aquests ferros completament rodejats de formigó, la superfície de les 16 barres és allavors quatre vegades més grossa que la superfície de contracte de la barra única, siguent la mateixa secció.

La força d'adherència depen, doncs, del diàmetre de les barres i de sa llargada; quant més llarg sigui el ferro, pot oferir major secció, i quant més curt, ha d'ésser de una secció més petita, admetent-se ordinàriament que, per una adherència assegurada, les barres estirades no han de tenir un diàmetre que excedeixi de 1.270 de sa llargada. Aquesta condició ens porta a empleiar moltes vegades un gran nombre de ferros de poc diàmetre per a obtenir la secció total de ferro imposada per el càlcul de lo que resulta un augment en la mà d'obra i una dificultat més en la col·locació de l'armadura.

Ja sabem que molts preguntaran: I perquè no sampleia la soldadura, ja sigui per ebullició, autògena o elèctrica en les barres destinades al formigó? I els contestarem:— Perquè la soldabilitat, és la propietat que té el ferro, com tot altre metall, de unir-se sòlidament quan s'exerceix una pressió exterior, per això quan han de soldar-se dugues pesses de metall, és necessari establir entre elles tan íntim contacte que pugui obrar la cohesió de ses molècules.

De ordinari es logra el contacte fent escalfar els metalls fins l'estat pastós, en el qual el moviment de les molècules és tan viu que's compenetren o difundeixen unes en les altres. Si es tracta del ferro, com és metall de fàcil oxidació, és indispensable escalfar-lo fora de l'aire a fi de que no s'alterin les superfícies que han de soldar-se i empleiar fluxes que formin silicats molt fusibles amb l'òxid que pugui produir la calda, constituint una capa que protegeixi les superfícies contra l'aire. I com tot metall soldat pot produir enfredaments molt ràpids que l'exposen a que es torni trencadiç per la desigual dilatació o contracció que sofreixen els cristalls adquirint una estructura granulosa, aquest resultat és negatiu per barres que tinguin de resistir la tracció, doncs els càlculs s'han efectuat sobre una secció que tingui les propietats de duresa del Acer dolç que com tot altre metall, són cinc: la resistència que oposen a ésser ratllats, la que ofereixen a la penetració, la que es funda en la seva major o menor deformabilitat, o rigidesa elàstica i la resistència que presenten a la talladura i a l'allargament; cinc propietats que solsament es logren en soldadures fetes en laboratoris, però que jamai arribaran a obtenir-se mentres la soldabilitat resti allunyada de la tècnica i continui siguent article purament industrial.

J. OLLER

(Seguirà)

Diuen de Barcelona

Bella florida de revistes i publicacions. Després d'una molt apreciable "Dona Catalana" (felicitations Sr. Bosch) surt un similar, "La Nuri" més, molt més sencilla de preu i de presentació. Hi ha hagut més: "Lletres Catalanes" que enalteixen al bon amic Salas Julià, i a son col.laborador en Gili. Així mateix en Pallí està tot esperançat amb els seus "Bells Ideals" i els de "Biblioteca Catalana d'Autors Novells" han vist amb alegria la bona acollida del públic al seu "Cor d'un home" imprès a càrrec de Lloréns Castelló. Bella florida! A veurer si la cullita serà també bona!

* * *

Va veure's molt concorregut el Concert que a n'Eldorado donà L'Schola Orpheonica, dedicat a la Colonia Targarina.

Cuidà molt de la seva organització el Dr. Sarret, havent cedit la "Casa Werner" el piano i l'harmònim.

L'arbre tiburti

A la ciutat de Tibur, en la antiga Itàlia hi havia un jardí de fama mundial per la varietat i hermosura de plantes i flors; però lo més notable d'ell diu Plinius, era un arbre en quina soca s'hi havien empeltat tota mena de flors i fruits: hi florien les roses, els clavells, els lliris, les camèlies, etc., etc.; llevava pomes, peres, taronges, nous, figues i altres fruits. Se fa bon xic difícil de creure que hi hagi hagut un arbre per l'istil, però és ben cert que l'ànima humana informada per la caritat ens dona l'idea d'un arbre de la forma susdita, car en ella hi floreixen amb hermosura inefable les plantes de totes les virtuts en mirífica varietat de colors i aromes, la humilitat, la paciència, la benignitat, la fortalesa, la pietat, etcètera etc., i s'hi poden cullir els sabrosos fruits de pau, goig, misericòrdia, etc. etc., flors i fruits amb que podem conquerir la verdadera felicitat.

L'inútil rialla

(Diari d'un egoïsta)

Ahir vàreig trobar a la Nuri.—S'ha casat i és ditxosa, segons va dir-me.—Conec també a son espòs, company també d'estiueig i m'ha omplert de sorpresa la notícia.

—Amb l'Ernest t'has casat? Jo creia que festejava a ta germana.

—Aixís hu semblava. S'hi va declarar i ella l'hi va donar «carabassa». Aleshores va fixar-se amb mí i un somriure subratllà ses paraules.

Ens despedim i mentres ella, gentil, Ronda avall, va collint les galanies del jovent, jo penso, tristament amb lo que representa per la Rosó, la germana gran, aquest casament.

* * *

Les coneixia de Sitges. El seu xalet era separat del meu sols per una petita paret i es pot dir que nostra vida era en comú. Sabia l'hora qu'es llevaven, quan sortien pel bany, i quan placidament assegudes a l'ombra de l'ametller revisaven les revistes del dia. Elles també procuraven deixar les distraccions turbulentes per un moment que jo no hi fos, son pare bon xic més vell que jo, venia tot sovint a fer una partida d'escacs amb mí. Nostra amistat era més familiar que de veïns.

Família més encisadora! El pare, antic fabricant de teixits no tenia ulls, sinó per les nenes. D'aquestes, la petita, Nuri, era eixelebrada com ella sola. Tenia més d'home que de noia. Nedava com un peix, brincava, cantant i rient a tot-hora. Sols una cosa tenia ben femenina. Són habilitat per coquetejar.

En canvi la germana gran, la Rosó, tenia al jo conèixer-la uns 25 anys. Més que filla i germana era mare pel pobre vellet i per la Nuri. Aciençada, ben cuidadosa de que no manqués un detall pel benestar de la família, no es preocupava de la seva bellesa física. Quan la Nuri, folla de juvenesa feia una acció massa perillosa, tal volta molesta pels demés, no faltava el reny, ferm i alhora acaroador de sa germana. Suplia a la mare difunta i com a tal era gairebé ja vista pels de la Colònia.

* * *

Al cap d'un mes del segon any de coneixensa, vàreig notar que a la casa hi entrava un jove. Alt, bru, amb tipus ben catalanesc qu'en feia retornar als temps de ma joventut. Com ell, era jo, em deia.—Qui deu ésser em

demanava intigat. Fins ara a la casa no hi havia entrat cap home, fora de jo. —I un jorn—mentres En Pamies, que aixís es deia el veí, m'amenaçava un peó, vàreig gosar demanar-li.

—Escolti, i dispensi, és parent de vostès aquell jove que ve tant sovint a visitar-los?

—No, em respongué cofoi l'home, festeja a la Rosó. Es un bon xicot i de molt bona casa. Seran felïços.

Què bell l'estiueig pels enamorats! Hores de recordança eterna dolços passeijos, alegres cantars. D'ells si que podia ben dir-se qu'eran l'un per l'altre. Tots eren felïços a la casa. El pare que veia assegurat el pervindre de la filla gran, la Nuri, encar que amb un xic d'enveja, i ella que havia trobat al fi de la seva juvenesa l'amor llarg temps esperat.

* * *

I per això m'ha estranyat la notícia de que ella l'hi havia donat «carabassa»! Cosa més estranya! Fins que per sortir de dubtes vàreig anar a visitar-los! Quina alegria el vellet al veure'm!—Que's car de veure, amic meu.—Perdonim, no tinc un instant. I tu bona peça?—Tan feinejadora com sempre, em digué el pare.—Ja hu sap que la Nuri s'ens ha casat?—Si, ja n'estava enterat, i per cert m'ha estranyat molt. Perquè vas renyir amb l'Ernest?—Per una niciesa meva. Ell dubtava entre la Nuri i jo, comprenc perfectament el que passava per el seu cor, era més femenina més gentil la meva germana! Amb mí s'haguera casat per força. I després jo no podia deixar al meu pare. Veure ara que som tots felïços? Jo ja en trobaré un altre de nuvi! I dient això una rialla feia més jove sa cara, rialla que ha força de volguer ésser alegre era forçada.

* * *

No vares enganyar-me amb ta rialla Rosó. Reies de cara enfora, plorava lo teu cor. Amb l'Ernest s'en anaven tes darreres il·lusions de donzella. S'en anaven per no tornar més. I et sacrificaves per lo teu pare, per ta germana! Inútil rialla amb que volies enganyar ton desconhort! Has fet el bé pel plaer del sofrir qu'en ell has trobat! Temps a venir tal volta trobaràs l'oblit, la tranquil·litat necessària i aleshores serà ja sincera t'avui, inútil rialla.

JOAN TUR

Quelcom d'Arqueologia

De lo que molt bé en podriem dir ciència arqueològica, o sigui l'estudi sobre art litúrgic, hi han poques persones que s'hi hagin dedicat, siguent motiu aquest desconeixement, que en la majoria dels cassos, es tregui importància a objectes de relativa solvència arqueològica, i, en canvi aquesta importància es dongui a altres en que sos mateixos autors desconeixien la valor relativa de l'art o de la ciència en l'època que els construïren. I avui, per pur mercantilisme s'els hi vol donar importància avant-posant la valor absoluta de l'edat, al relatiu de l'art.

En totes les edats hi han hagut artistes; però, se necessita un estudi molt profund, per a jutjar lo que és concepció artística o treball de mà inexperta amb art en tots els descobriments arqueològics.

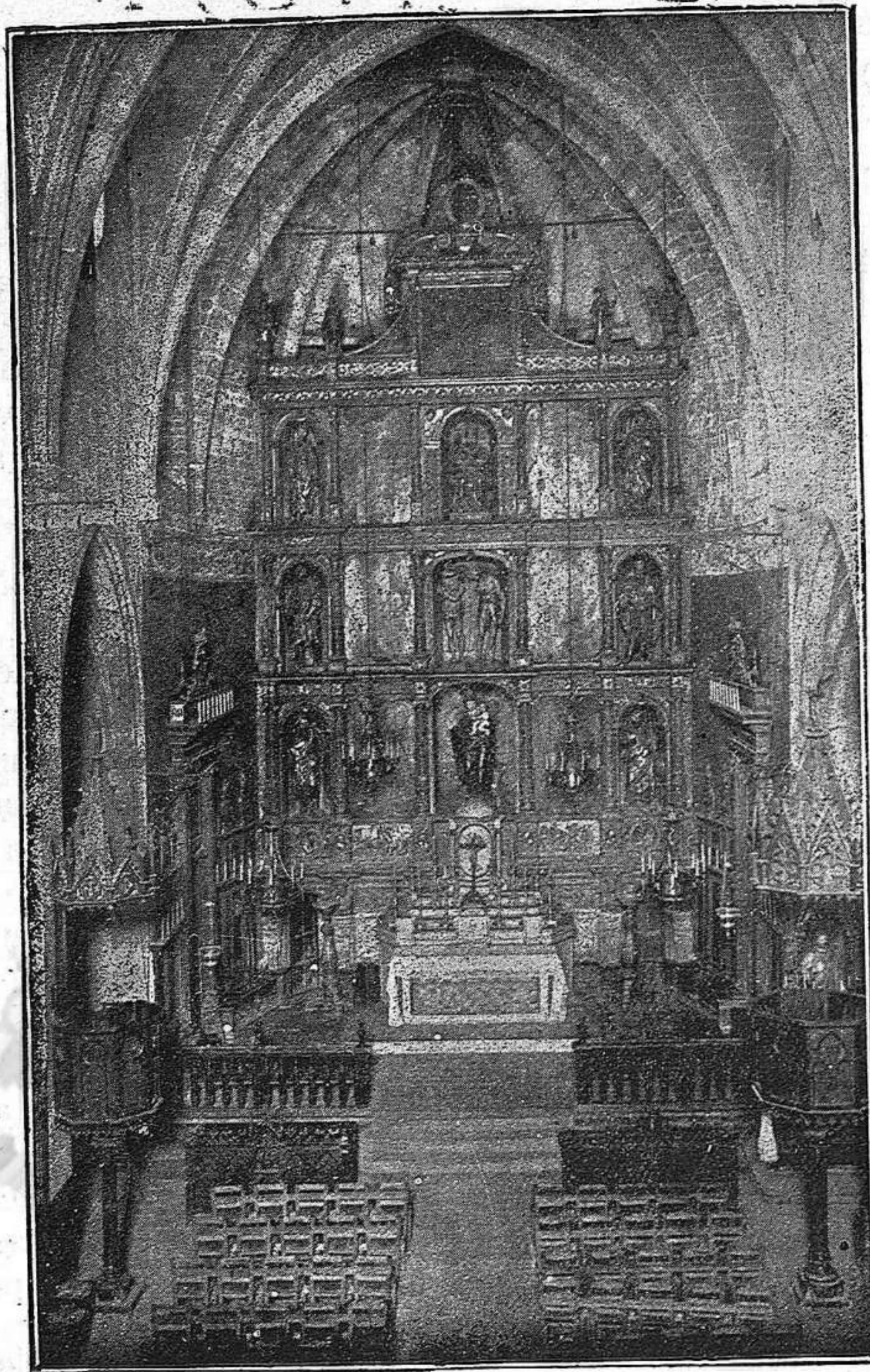
Palamós, durant quatre segles ha tingut oblidada una vertadera joia arqueològica que la casualitat—es pot ben dir—ha descobert. Molts palamosins, i àdhuc forans, ja la coneixen. I quants s'hauran donat compte de llur valor? En veritat que ben pocs: dons, com dèiem al principi, la vertadera arqueologia és donar el valor relatiu a cada objecte en sí, per són art, per la concepció d'aquella idea, format a base d'un vertader i reposat estudi, i no, sols per l'edat. Del mencionat descobriment arqueològic s'han de distingir dues coses, molt diferents una de l'altra, en la primera no deixem d'admirar un vertader treball de ceràmica del segle XIV elaborat per palamosins, que si bé aplicàren tot lo que d'art coneixien, en canvi representa un esforç de ciència per aquells homes que al principi del descobriment del vernís metàlic aplicat a la ceràmica i descobert per el cèlebre escandinau que després de gastar llur hisenda, arribà a destruir llurs mobles per a donar matèria al forn en que realitzava els assajos per a són estudi. De faisó semblanta sigueren nostres avantpassats, i, imitant al mestre treballaven sens descans un art per ells desconegut.

Quanta admiració ens ha produït al realitzar un assaig d'anàlisi químic de dita ceràmica! Al nostre laboratori hem vist indiscutiblement la tasca que aquells primers fabricants de ceràmica efectuaren en lo que segurament per primera volta venien a realitzar.

Per això, l'arqueològic que compren vertaderament ço que veu i estudia, no té més que admirar i beneir tot lo que representa antiguitat, fill d'aquella raça humana tan sublim en l'art i ferrenya de voluntat. Aixís foren nostres avantpassats; respectem, admirem la seva obra i respectem profundament llur memòria; la seva obra sigué gran, l'amor a l'estudi i al progrès de les arts era propi de l'època; per això, si bé sos autors traspassaren ja, ses obres immortalitzen llur memòria...

(Seguirà en el pròxim número.)

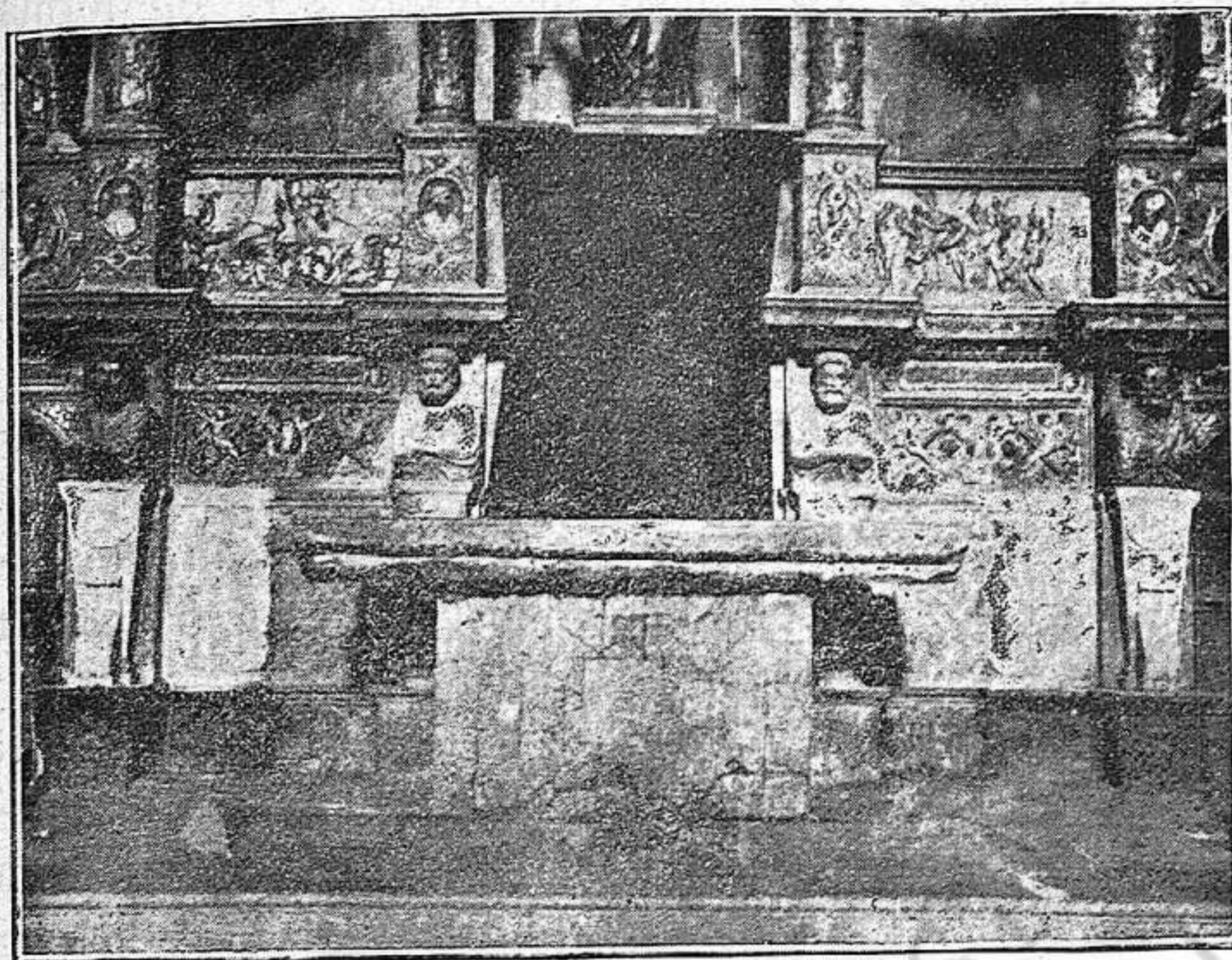
J. OLLER

Aspecte de l'Altar Major abans de la restauració

Una troballa interessant

Com ja avensàvem en nostre passat nombre, Palamós ha pogut gaudir en sa Parroquial al contemplar una obra d'alta valua artística que després de restar llargs anys ignorada ha sortit a la llum essent voltada tot seguit d'un marc digne de la seva bellesa, gràcies al entussiasme amb que s'ho prengueren un bon nombre de palamosins que seguint l'exemple del nostre Magnífic Ajuntament s'han prestat a donar la seva col·laboració al Rnt. Ecònom.

Vista general de l'Altar
descobert

Ja saben nostres llegidors que consisteix la troballa amb el descobriment d'una pedra picada d'una sola pessa, sostingut per un sócol recobert de mosaic que es trobava completament amagat per el fustam que formant la graderia i la taula per a celebrar, constituïa la base del altar major desentonant per complert de l'estil de lo restant de l'altar.

Se sospita amb fonament, que aquest altar pot esser l'altar primitiu de la primera església començada a edificar en l'any 1371.

Cada vegada que per alguna circumstància s'havia de destapar la taula de l'altar apareixia una pessa de fusta rodejant per davant i costats un bloc de pedra i això feia creure que podia restar amagada la d'un altar antic.

Encuriosit nostre digne Ecònom Mn. Ramón per aquest fet, manà retirar el dia 11 del passat Novembre, tota la part de fusta de l'antic altar quedant llavors enterament al descobert el bloc de pedra sostingut per un cos inferior que després de netejat convenientment, deixà veure que estava recobert d'antiga rajola catalana finament barnissada amb un plafó gros al mig on s'hi veu l'escut de Palamós i les dugues lletres P. A.; també hi ha una sèrie dels mateixos rajols posats en creu en sentit diagonal.

Tot seguit es constatà l'alt valor artístic de la troballa, i per això s'acordà de conservar-la degudament restaurada.

A aital fi es feu allargar la pedra per ambdós costats i per sostenir-la es fabricaren quatre columnes de pedra quedant el sócol al bell mig i així l'altar antic s'és convertit en altar de gust modern i amb mides verament litúrgiques. El sagrari de reserva es adequat a l'estil del altar i podem assegurar que no desdiu en res del conjunt.

Lo mateix podem dir del Sagrari d'Exposició major que serà en forma de dosser i amb columnes rematades per capitells dels mateixos estils que els del Retaule.

Aquesta reforma ha portat com a conseqüència la restauració de la base del altar major que siguent de pedra bellament esculpturada istil Renaixement i d'una alçaria de més de 2 metres, quedava amagada dessota gruixudes capes de guix i de pintura.

L'altar quedarà is·solat i podrà passar-se fàcilment per darrera per a posar la Custòdia al Sagrari.

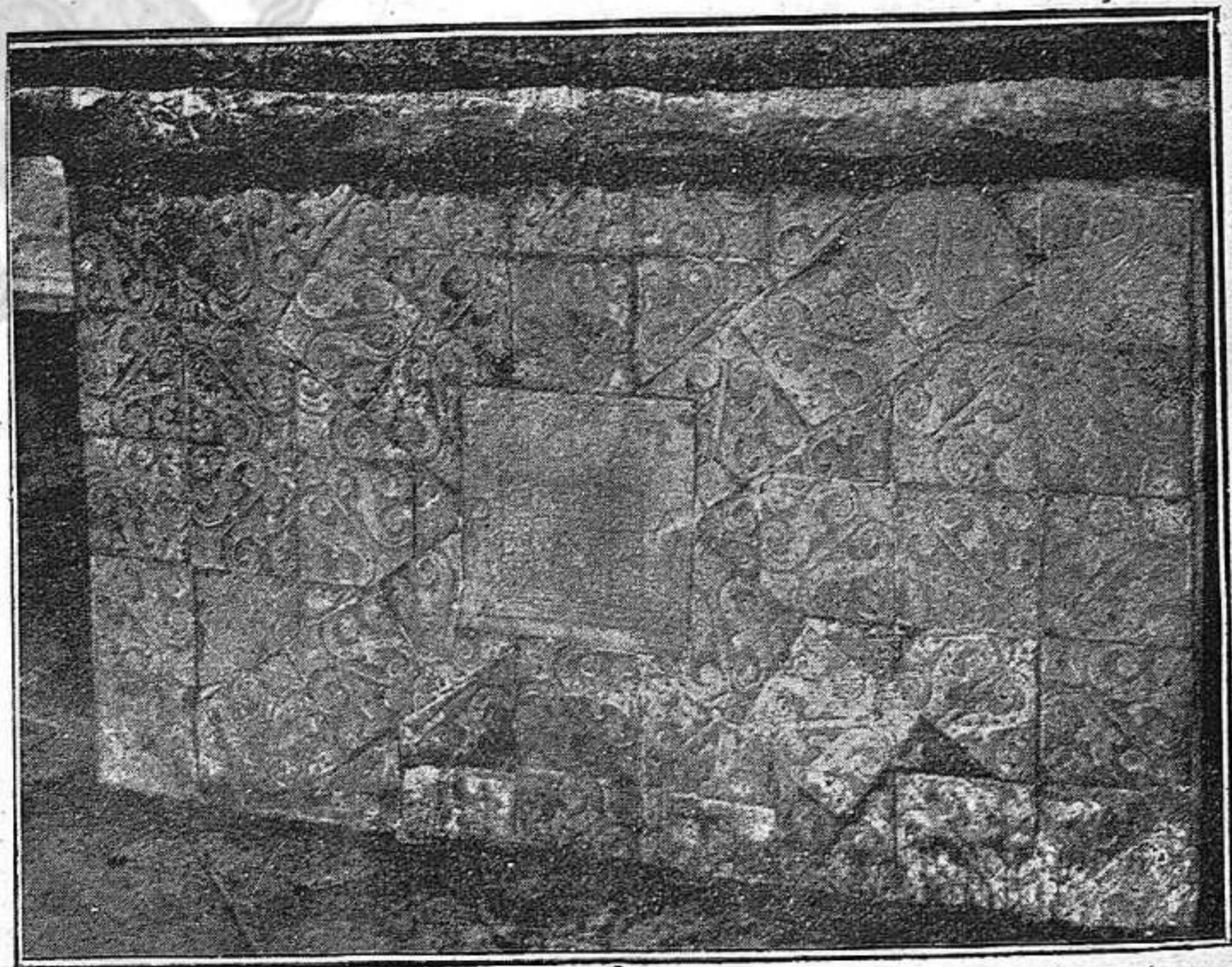
Amb aquestes modificacions quedarà notablement embellit nostre temple parroquial sens que perdi res del seu valor artístic i històric l'altar descobert que fou beneït solemniament el dia abans de la Puríssima.

Sols hi ha un petit detall que desdiu del aspecte sever del Presbiteri, i ens referim a la barana de fusta que el separa del restant de l'Església. Substituïda per una de ferro parescuda a la de la capella fonda no desentonaria amb el conjunt, ans al contrari donaria al Presbiteri un caire bell i modernísim que faria de nostra parroquial una de les més preuades de la Província.

Fem des d'aquestes planes una nova crida als Palamosis demant una almoïna per la total reparació del Presbiteri incloint-hi la reforma darrerament esmentada.

A les moltes felicitacions que ha rebut el nostre digníssim Ecònom, entre les que cal esmentar la del M. I. Vicari Capitular de la Seu de Girona que va venir a visitar les obres fa pocs dies, hi afegim la nostra per la seva activitat en aquestes obres i per l'exquisida amabilitat amb que ens ha fet mercè de tots els detalls per aquesta informació.

Vista detallada del mosaic
que cobreix el sòcol
de l'altar
descobert.

Del meu diari

V

L'ENTERRO

Es l'hora del cap-vespre. A l'atreveïssar un nucli de carrerons apartats sento uns murmuris de veus. Mogut per la curiositat m'atanco a contemplar ço que succeeix. Instintivament em llevo la gorra i, poc a poc, van passant per davant meu, primer, els representants de la religió cristiana; després, el cotxe fúnebre que condueix al finat a l'última estada; darrera d'ell, un pare i uns germans que ploren i somiquejen amb gran desconsol la pèrdua d'aquell fill estimat que la mort sense entranyes els hi roba despietadament. A l'hora, passen els amics, els coneguts, els parents, que qui més qui menys, ploren també la trista hora.

Em sento impulsadament mogut per una força estranya i una suor glassada em mulla el front. Sens pensar-m'hi, devallo tot darrera del seguici, i la meva dolor s'ajunta a la dolor dels altres i mentres camino esma-perdut, acompanyant aquelles despulles, destrio una ferventa oració. Els meus ulls s'aixequen per contemplar una estrella, potser la primera que s'ovira en aquella hora cap-vespral i me adono que il·lumina tremoladissa, talment com si també plorés la pèrdua d'aquell ésser desconegut...

VI

EL PORT

Al port tot és tràfec. Dessota la tebior d'aquell sol d'estiu, hom treballa adeleradament.

Es un espectacle encisador contemplar aquella munió de vaixells arrengrerats que reposen quietament en les amarres d'aquell port, després d'uns jorns de continuu devallar per les aigües de la costa.

Amb la vista ressegueixo tots els vapors. De mes cabòries em distreu el bramular d'una màquina; i, un vaixell, magnífic trasatlàntic, aixeca ancles. Desamarrat dels caps que l'empresonaven i posat en ruta, s'aparta silenciosament del port.

A l'allunyar-se de l'ampla badia ens saluda efusivament amb la sirena i totes les mirades es concentren amb el que magestuosament salpa tot deixant una llarga estelada d'escuma.

VII

UN MATI DE PRIMAVERA

Neix el jorn recobert d'un vel de finíssima boira...

Amb el cantar de l'ocellada, els galls de la masia mostren les seves veus filharmòniques tan enciseres.

Es una masia ideal voltada de pins i saturada per les olors de la mar. D'allí dalt hom hi copsa totes les il·lusions, tots els plaers... Al bell fons, la mar com inacabable llacuna brilleja dessota la llum de l'astre sol que comença a llevar-se rutinósament per l'espai acaronat amb llurs raigs vermells i fent enrogir uns núvols escampats a són entorn.

Hom gira la vista i queda extasiat al contemplar la plana verdosa que vorejada per camins guia al caminant vers el casal pagesívol ..

El pastor mena la bouada, serres avall, entonant un cant al nou dia tot xiulant una dansa popular...

ANDREU CROSA

Palamós

Crònica

La moral i el desnú. Tema vell, assumpte sempre nou que les polèmiques entorn d'un grup escultòric han tornat a fer d'actualitat. Els nostres llegidors ja deuen saber de lo que es tracte. Hi ha hagut un escultor que s'ha atrevit a simbolitzar una província catalana, mitjançant un grup on figuren tres o quatre dones totalment nues. Més encara! S'ha atrevit a fer exhibir aquest grup a la Plaça Catalunya, al lloc més cèntric i més hipòcrita també, de Barcelona.

No volen dir res, referent a n'aquest assumpte. Es ja passat de moda, altres afers han distret l'atenció del desenferrat. Volem, sí, estranyar-nos de que a la culta Barcelona hi hagi encara qui s'esgarrifi per un desnú, qui ignori que no hi ha res tant cast com una dona bellament núa, que la mala intenció de les coses sols existeix al pensament de l'espectador.

Aquesta «gent» ignora que mai ha existit una puresa tan extremada com quan el jovent podia admirar a dojo les belles estàtues en els jardins públics. Mai tampoc hem pogut apreciar una relaxació tal de costums com ara, que hi han tantes associacions, joventuts, agrupacions etc. religioses.

Es d'això que parlarem un xic avui. El cronista ha fet ja a tot, això vol dir que ha corregut un xic per aquests mons de Déu, que ha conegut gent de totes menes, tant de bones com de dolentes, més de dolentes, i que durant molt de temps ha dut una vida bon xic irregular. Més la bona educació reli-

giosa que va rebre a la seva infantesa va surar per damunt de tot, desitjà millorar el seu mode de viure i per aconseguir-ho demanà l'ingrés a una Congregació Religiosa. Allí, es deia, retrobaré la pau perduda, faré coneixença amb joves aciençats, amb gent com cal, que farà allunyar-me de les males companyies. Recordava amb intens plaer, els passats jorns de quan era infant i anava a la casa Divina. Aquella pau, aquella tranquil·litat que sentia dins meu, que no havia sentit més, ara la podré trobar. Oh! desil·lusió. Els joves congregants es comportaven a dins de l'església pitjor que si fossin a un cabaret, l'anar a missa era esperat per ells amb dalit, no pas per la religió, sinó perquè tenien ocasió de veure les cames de fulana, zutana. El càrrec d'almoïner era sollicitadíssim. Menys mal! em deia, tal volta aquí hi veuré la vertadera devoció. Si, Si! L'interés en la bandeja era per, al passar davant d'una devota de bon veure, agenollada, ajupir-se i veure-li...

Un d'aquests congregants, un dels joves, 16, 17 anys, em cridà un jorn tot content.—Guaiti quin llibre que tinc.—El llibret aquell tenia unes làmines, capaces de fer avergonyir a una pedra.

I són aquests els que criden, s'esgarrifen i tapen els ulls a la vista d'una dona *castament* nua. Castament dic i hu repeteixo car no hi ha res més pur que la vista d'una dona nua. Convenceu-vos de que l'home, l'animal més impur de la terra hu és, precisament perquè va vestit. I no féu més escarafalls davant d'una cosa naturalíssima. Renegueu de la màxima «Pecat amagat mig perdonat».

J. T.

Del carnet Sardanístic

El mestre Rovira està posant els darrers detalls a la seva sardana "Les campanes de Santa Madrona". Serà digne pariona de "La Sardana", obra també del mateix mestre.

El popular compositor Tarridas es queixava l'altra jorn de que a tots els programes li suprimien la s final, anomenant-lo Tarrida! Agafeu fama i deixeu-se córrer de una lletra més o menys!

Els de l'Agrupació Sardanística sembla que no puguin fer res sense el Condal. Per ells hauria d'ésser sempre íntim!

Les festes de l'Aniversari de l'Agrupació foren molt lluides. Sort d'això, que va venir a animar un xic el petit món de l'Agrupació. L'ingrés monetari fou crescut (unes 800 ptes d'entrades amb una nit) i les estrenes, una d'en Bou (un exitàs) un altre d'en Rosell, varen ésser molt celebrades. Les cobles

molt bé, sobre tot la tenora de la Iluró (que accidentalment hu era en Rosell) que va poder lluir-se amb l'estrena d'en Bou.

* * *

S'ha posat a la venta una edició popular de la sardana "Lluisa"

* * *

La "Nostra Dansa" va en decadència. Llàstima d'idea, d'entusiasme i de temps perdut pels redactors. Una tan bella tasca com podia fer-hi l'Editorial Argent i no han sabut com començar-la.

* * *

Es fan creuades contra les sardanes d'un autor determinat, es boicotejen cobles, s'hostilitzen des de les columnes dels Butlletins unes Entitats a les altres i no se sap fer una campanya contra els individus que fan, o voler fer, negoci amb la dansa nostra. Es consent encara qu'en Farigo'a organitzi ballades, es permet que individus a sou possin floretes i això és mal exemple que altres volen seguir. Fa poc un jove (?) català, catòlic i sardanista es proposava fer una ballada. Creia ja tenir a les mans una pila de pessetes guanyada amb molt poca feina, ll'us! Hi han molts sistemes de molestar a qui per diners es vendria el seu Déu i a la seva Pàtria.

* * *

Articles d'en Juncadella, Pellicer, Capdevila i Salvat, formen la part més interessant del n.º de "Nostra Dansa" dedicat a n'En Garreta. Sobretot aquest d'en Salvat ens ha seduit molt, per lo expressiu, i bell, dins l'obligada concisió. Tots ells han confirmat, una volta més, meréixer la bona opinó literària i sardanística en qu'els té l'element imparcial de Catalunya.

* * *

No podem dir lo mateix de la presentació. Un xic pitjor qu'el darrer número, cada vegada, l'Editorial Argent. sembla vulga superar-se a sí mateixa a fer-ho malament! Aquella portada es digna d'un Eco de Matafaluga, més mai d'una revista Catalana editada per una firma reconeguda.

* * *

Els de l'Agrupació han volgut fer un punt d'home. I han expulsat de la Junta a un individu per fer massa gatzara. Si segueixen fent-ho aixís, aviat no hi haurà Junta, ni tal volta Agrupació.

* * *

L'eminent mestre J. Font i Palmarola, autor de la famosa sardana «Lluisa», està musicant la nova cançó catalana «La Poruga» amb lletra expressament d'En Joan B. Orti.

* * *

La ballada de sardanes celebrada darrerament a Palamós, organitzada per un grup d'entusiastes balladors i gentils balladores, obtingué un fort éxit.

Heus aquí el programa: «Joiosa festa», Rossell; «Fent-se fosc», Serrat; «Cançó d'Abril», Vilaró; «La Somrienta», Bou; «Esperança», Casanovas, (Paixero), «Revetlla de Sant Joan», Figueras.

L'home - ós

Estampes

No tinc esment que des de Plini ençà, ni tampoc abans, cap dels naturalistes s'hagi ocupat poc ni molt, en els seus estudis i recerques de l'*home-ós*, publicant una monografia de les seves qualitats. I, malgrat tot, jo crec que fóra ben interessant.

De totes maneres jo crec (i això ho dedueixo després de la lectura de nombroses obres i comparació de fòsils de diverses èpoques i països) que l'*home-ós* fou creat amb meravelloses facultats d'adaptació, lo qual li va permetre de nàixer i desenrotllar-se lo mateix als climes tropicals d'Amèrica que en les fredes comarques de la Sibèria; lo mateix en els temps benaurats del Rengifer que en la dissortada època de la Radiomania.

Algú pogué dir un jorn de l'*home-ós* qu'era una mena de degeneració de la raça humana; però jo conceptúo errònia aital hipòtessi. Més aviat creuria que l'home, en determinada edat de la seva vida, passa per una crisi especialíssima que'l transforma en *home-ós*, permetent-li, a voltes, retornar a son antic estat o fent-lo restar en el nou, fins que la mort l'allibera de les cadenes d'una vida turmentosa.

De l'*home-ós* hom pot dir allò de que ha estat, és i serà. Si voleu conèixer-lo no us cal visitar cap museu ni empendre llargs viatges. El coneixement de l'*home-ós* està a l'abast de tothom. Intentaré de descriure-us les seves característiques i el seu costumari.

L'*home-ós*, com he dit adés, podeu trobar-lo en les zones climàtiques més oposades, remarcant-se únicament qualque petita diferència de localitat.

L'*home-ós* assoleix una vida pletòrica des dels setze al seixanta anys. Malgrat tot, hom pot constatar en ell alguns canvis de forma i aspecte que li permeten amagar o quant menys atenuar els estralls de les malalties i el pes dels anys.

L'*home-ós* (ros, negre o castany) és un ésser que viu sedejant d'amor. Té el seu lloc d'honor als passeigs, als teatres, a les "soirées" de gala, als *dancings* i... àdhuc a les funcions religioses solemnes.

El seu únic ideal és complaure i agradar a les dames i .. preferentment a les damiselles. Per tal d'agradar i complaure als seus ídols passarà llargues estones trenant tangos, shymis, one-steps, fox-trots, cameltrots i tota aquesta varietat de danses lascives i innobles a que dissortadament s'entrega l'estúpida multitud d'avui.

La deria de l'*home-ós* és el multiplicar-se, i son goig més preat fóra poguer-se trobar a la mateixa hora passejant per les Rambles, oïnt les melodies de l'Orfeó Català o les filigrames de l'orquestra Pau Casals, fent el gri-pau al "dancing", aplaudir esbojarradament al camp de futbol i assistir hipòcritament a l'Adoració nocturna, profanant, amb sa poca devoció, el temple de Déu. A tot arreu mentres pugui contemplar poncelles i roses ja esclatades, que per ell "*le gustan todas en general...*"

El veureu flirtejant amb la florista, la portera, la castanyera, la fornera, la modisteta... o la *mañica* que acompanya a pendre el sol a la mainadeta del burgés.

Contribueix a totes les subscripcions organitzades per les Juntes de dames i no deixa de concòrrer a totes les funcions de beneficència. Soborna a la minyona per a que entregui una lletra baumosa a la senyoreta d'ulls blaus i cabells a la «garçone» i no li dol de romandre llargues estones pal-plantat al bell mig del carrer i adreçant llur esguard al balcó del quart pis, fent mil mueques, a manca d'un instrument idiomàtic més expressiu.

Asisteix a tots els tríduos, novenes i quaranta hores i segueix a les dames i damiselles que van a l'esglèsia, obrint les portes del cancell i aixecant, al pas de les ideals Dulcineas, els vellutats cortinatges. Al teatre, més que admirar la funció respectiva passa l'estona enfocant els binocles i no deixant de fer contorsions simiesques mentres es palpa amb la mà l'indret del cor per a palesar els seus turments amorosos. Si pot aconseguir un dolç somriure, el nostre heroi es dóna per satisfet.

L'*home-ós* és en una paraula un flagell social, una mena de floronco maligne, una bestiola difícil de domenyar. .

I no hi val que les malalties o el pes dels anys deixin marcat el seu rastre damunt d'aquest curiós exemplar zoològic. Ell troba polvos, coloretts i tintures per rejuvenir-se aparentment i fins es fa la manicura... Canvia de sastre, de sabater i de barretaire; usa corbates virolades i anells rublerts de rica pedreria; camina fent saltirons com la cardina i... té tanta cura del seu gentil (?) cos-serró, que, a la fi, esdevé una grotesca caricatura. Voldria ésser un *dandy* i no passa d'ésser un ridícol "espanta velles"... i un pesombre dels marits gelosos i de les dones que s'estimen.

A què pot atribuir-se, lector amic, aquesta metamòrfossi que experimenten alguns homes que arriben a convertir-se en óssos complerts? Es un excés d'amor? Es deu a una minva o manca absoluta de sentit comú?

LLUIS G. BOVER

Bon vent i barca nova

(Continuació)

I, mentre tancava la caixa excitadora de la mirada del gran fumador, digué el mestre d'aixa que amb aquella passió del bon fumar el feia a sos ulls semblant a un alemany, que en el temps de sa navegació de jove, conegué a Hamburg.

—Era un home vermell com tu de cara. Fumava com una xemeneia i més de quatre vegades m'havia dit: "Oh En Bismark! En Bismark! Era un home feliç! Fumava molt bons cigarros!"

—No estic pas d'humor, sogre. El motiu de la meua vinguda és una cosa trista.

De la llum passà a l'ombra la faç del mestre d'aixa, i, comprenent que havia d'ésser molt seriós l'assumpte a punt d'encetar, amb por d'ésser oïts, penetraren al fons de la cambra-despatx, bo i cloent totes les portes.

—M'has espantat. Digues de seguida, què hi ha?

—Hi ha que En Xico s'està perdent cada dia.

—Com?

—Que empalma ses borratxeres que fa feredat.

—En Xico beu?

—Ah, no ho sabia?

—Com que sols trebaiava dos dies la setmana, i això de l'art del taper va de cala baixa, el van despatxar.

—El van despatxar?

—Ara surt amb ses pareies, fa un jornal de taper escadusser, i torna a sortir en mar. En Romà, compadit l'ha volgut a sa seua barca, més per consideració vostra que per atra cosa.

—Què m dius!

—Si el veiéssiu, no el coneixeríeu! Va sempre amb unes espadenyas brutes, sa gorra de cranc. Té unes clapes morades a ses ga'tes...

—Que no ve a l'Orfeó?

—Oi ne fa de temps que s'ho va deixar! Canta per ses tavernes, i allí disfruta perquè li diuen que ho fa bé.

—I així deu portar pocs diners a casa.

El relator de les misèries fa pausa, com temerós.

—Hi ha hagut dia que sa vostra fia gran i es vostres menuts no haurien menjat un tai de pa, de no valdre's de nosatros.

—Reina Santíssima!, exclamà el mestra d'aixa, culpant-se de no haver tingut altra atenció que el dreçament del berganti.

—Però per qué no ho dèieu que hauria vingut de seguida?

—Na Carme no ho volia de cap manera.

En Bartomeu va aixecar-se resolt a afinar aquell malastre. Però el relator, immòbil com una post, amb veu alterada afegí:

—Encara tinc que dir-li altra cosa.

—Què?

—Que es borratxo té mal vi, i moltes matinades, quan arriba a ca seua, esbronca i escandalitza de mala manera...

—I què, balbeceja l'avi, endevinant. Li arriba a pegar?

—Sí.

Un desalè morbós, una agitació estranya, com la del mar en revolta després de llarga tongada de quietesa, va fer-se en l'esperit del mestre. I, sanglotant, exclamà:

—Pobra Carme!

Revenint-se:

—I el poble ho sap?

—Ara com ara no ho sap ningú. Som vingut d'amagat. Només ho sap sa meua dona.

—Gràcies, Claudi. Demà marxarem plegats.

A la dreçana s'escampa l'estrayesa de l'absència de l'amo.

Arribaren a Palamós sogre i gendre, ja nit entrada. De dret, el mestre d'aixa anà a tustar a la casa de la sua primogènita. La veu d'aquesta, un poc esverada, demanà qui era que volia entrar. A la repetició de la parla del nou vingut conegué que era la de son pare i, amb cuita gran, gojosa i plorosa, esbatanà el porral, i caigué damunt el pit que més estimava en aquest món.

—Pobra Carme! Filla meua!

Mirant-se i amoixant-se, parlaren de la gamma de misèries.

—Però que ja s'emborratxava abans?

—Es mig alegrava com molts.

Tremolà el pare en preguntar:

(Continuará)

Associació de Música

Trio de Barcelona

El Trio de Barcelona compost per Ricard Vives, piano; Mariano Perelló, violí i J. Pere Marés, violoncel; vingué a Palamós per primera volta, precedit de la justa fama que ha conseguit en els millors coliseus del món.

Efectivament, el seu historial esta plè de èxits entusiastes i ressonants, començant per el que obtingueren en son primer concert a l'extranger en la «Klindword Scharwenka Seal» de Berlin.

No és d'estranyar, doncs, que acudíssim al Saló d'audicions amb la seguretat de passar una vetllada agradable.

Ens oferiren el següent ben escollert programa:

1.ª part

TRIO en *si bemol*, op. 11 BEETHOVEN

Allegro con brio
Adagio
Allegretto con variazioni

2.ª part

TRIO en *re menor*, op. 32 ARENSKY

Allegro moderato
Scherzo
Elegia
Finale

3.ª part

Somni d'amor LISZT
Pensant en Albéniz PERELLÓ
Goyesques, *intermezzo* GRANADOS
Allegro apassionatto »

(a trio)

No cal dir que la grandiositat de les obres acompanyat de la pulcra execució de les mateixes, deixà abastament satisfets als concurrents, com ho palesaren les llargues i repetides ovacions que s'escoltaren al finalitzar-les.

Agradà fortament aquest concert per la diversitat de classes de música que hi hagué. En la primera part, el *Trio en si bemol* de Beethoven ens donà una música gran, profunda. En la segona, les diferents modalitats del *Trio en re menor* de Arensky ens interessaren fonament excel·lint en particular la *Elegia*. Finalment, la tercera part del concert amb el seu marcat gust espanyol, acabà de satisfer-nos, sortint complaguts de la vetllada i satisfets de posseir un agrupament que amb la seva fina execució, deixi tan ben sentat el prestigi musical de Catalunya.

* * *

Nostra Associació té ja en camí el piano de mitja cua adquirit a la casa Pleyel de París, i espera que podrà estrenar-lo en el proper concert que serà confiat a Mme. Lucie Caffaret, famosa pianista de la veïna França que en rescents concerts donats en Associacions germanes ha assolit èxits grandiosos per l'encant de la seva gràcia femenina i el seu apassionat ardor per la música.

ARÍS

Crònica local

Amb aquest número extraordinari, MARINADA fa avinent i desitja a sos amics, llegidors i favoreixedors un sens fi de benaurances en el any de 1926.

Enguany a les acaballes no's deixa sentir la fred enlloc, ben al revés de primers de Desembre que als matins passava cada jorn amb una gran gebrada arreu.

Hem vist amb verdader gust el treball realitzat amb l'adoquinat de l'encreuament de carrers, Aixamplis, Castelar i Cervantes. Per cert que molt convenia, com seria també necessari l'arranjament en diversos carrers, pel procediment esmentat. Les despeses de l'arranjament són en extrem crescudes.

La restauració de l'altar major de nostra parroquial Església ha sigut un fet. Admirem el bon gust amb que han sigut portades les obres i esperem que el total desenlaç coronarà els esforços que tan desinteressadament hom hi esmerça.

Els espectacles que setmanalment es donen al Teatre Carme són interessantíssims. Cal mirar la llista de les obres representades per la notable companyia dramàtica Mestres-Querol i hom fer-se càrrec de les grans solemnitats que's succeïxen. Amb molt d'encert, tan uns com altres els artistes, posen el seu entussiasme en totes les representacions i excel·leixen d'una manera notable. En el passat mes, tenen donades *Bona gent* d'En Rusiñol, *El camí del vici* d'Amichatis, *Corpus* d'En Duvinyals, *La Xocolatereta* traducció d'En Vilaregut i *Papá Lebonnard* J. Aicard.

Properament donaran a conèixer: *Fogueral*, *Mal pare!* i *Les dues orfes de París*. Augurem uns forts èxits.

Els aficionats de la vila també posen en escena alguns drames interessants i el sàinet.

Maria Rosa, que molt encertadament aplaudim en el teatre del Centre Económic. Al cinema del mateix centre projectaren *L'Infern del Dant* pel·lícula que sigué molt celebrada.

L'Associació de Música local continua sa marxa esplendent. Després de son darrer concert donat per el Trio de Barcelona, prepara el venider per la Srta. Caffaret, famosa pianista parisenca.

Amb tota felicitat, la Esposa de nostre amic en Ramón Reig lliurà un xamós nen, en 7 Desembre.

Durant dos diumenges seguits ha plogut abundantament fent suspendre les ballades de sardanes que s'havien projectat.

Tenim informes de bona font de que es reanularan dintre breu temps els treballs en les mines de Lineres del vehí poblet de Vall-Llobrega, a càrrec d'una de les més importants companyies de mines de la península.

Enguany el nombre de pesebres ha estat més reduït que anys passats essent els més visitats els que les Rds. Germanes Carmelites i de la Caritat han montat respectivament en el seu Col·legi i en l'Hospital.

En l'aparador de Can Casanovas havem pogut contemplar dos bonics treballs dels aventatjats alumnes A. Bach i J. Gafarot de l'Escola d'Arts i Oficis d'aquesta.

Morí a l'edat de 48 anys N'Artur Maria Montaner pare dels germans Maria volguts amics nostres.

A ells i demés família els hi redrecem el testimoni de nostra més sentida condolença.

A la avençada edat de 73 anys morí Na Agna Olliu Lopez mare dels germans Figa d'aquesta, persona de moltes simpaties com ho palesà la llarga corrua que acompanyà son cos a la darrera estada. El trist motiu ha fet venir a sos fills Rnt. Albert i Candi.

Al Cel Sigui.

Altra nota trista la ofereix l'accident ocorregut al Tranvia prop de la Estació de la Pera on quedaren greument ferits el maquinista i fogoner de la màquina conductora al descarrilar aquesta.

Un bon nombre de diversions hem tingut els dies de Nadal. Al Port, una coupletista acompanyada per el Quintet Gattz-hara. Al Centre Republicà altra coupletista donà dues sessions diàries en els tres dies de festa, que dies de festa eren, doncs fins el temps que ens havia donat pluges tots els demés diumenges, ens obsequià en tres dies de sol, un sol magnífic que feu omplir el Passeig de Mar com en dies de Festa Major.

La rifa de Nadal era esperada com cada any amb un cumul de falagueres il·lusions, però vingueren les llistes i... res! solsament dues o tres petitíssimes han estat repartides.

Al Casino l'Unió celebren l'Entrada d'any amb un lluït ball del raïm.

Havem saludat a bon nombre Palamosins que viuen fora i que vingueren a esplaiar-se en aquestes diades.

L'any ha finit. Sigui el nou plè de ventura per a tots els nostres llegidors

Moviment del Port

Vaixells entrats durant el Mes de Desembre de 1925

Vapors nacionals:

Vilafranca — Cervera — Mont Seny — Cabo San Martíu — Cabo Toriñana — Mar Adriático.

Vapors estrangers:

Italic — Tregurno — Carpio — Masaniello — Sapiensa — Tridente — Hektor — Bazan — Vallarza.

Velers nacionals:

Virgen de los Desamparados — Joven Paquito — Ramona — Maria Ballester.

Registre Civil

Mes de Desembre

Naixements: Josep M.ª Ramonet Cama, Ramón Reig Gombau, Gloria Petit Funalleras, Condom Ribot, Castelló Farriol. Total, 5.

Defuncions: Maria Castelló Codina, 79 anys; Dolors Regincós Comas, 51 anys; Catalina Bosch Oliu, 73 anys; Florentina Planas Parals, 73 anys; Anna Oliu López, 73 anys; Narcís Bosch Cantenis, 39 anys; Artur Massa Aymerich, 73 anys; Joan Corts Vigorra, 80 anys; Maria Mallorquí Darder, 50 anys. Total, 9.

Matrimonis: Salvadó Ros Roig amb Maria Sureda Perich. Total, 1.

Resúm de l'any

Naixements. 74 — Defuncions: 69 — Matrimonis: 24 — Aborts: 4

Es curiosa la comparança amb el de 10 anys enrera o sigui el de l'any 1925 que era: Naixements: 154 — Matrimonis, 33 — Defuncions, 100 — Aborts, 8.

Operacions de la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis

Imposicions per llibretes i comptes d'Estalvi: Pessetes 840.559'40.

Reintegres per llibretes i comptes d'estalvi: Pessetes 639.879'69.

Hi ha un ròssec de Ptes. 200.679'74 a favor d'imposicions.

S'han obert 222 llibretes i comptes nous.

S'han pagat 32 subsidis de maternitat a raó de 50 pessetes cada un, important en conjunt 1.600 pessetes.

De Retir Obrer s'han recaudat 63.000 ptes.

Companyia de Segurs sobre la Vida,

LA NATIONALE

FUNDADA L'ANY 1830

La més important i de més sòlids prestigis entre les companyies franceses.

LA PRÉSERVATRICE

Companyia de Segurs contra Accidents Fundada l'any 1864.

Segurs d'Accidents del treball, Individuals, Responsabilitat civil per accidents de Trànvies, Automòbils, Carros i tota mena de vehicles, Corrents elèctriques, Responsabilitat Civil de farmacèutics, Combinat d'automòbils, complementari del de Vida, Robo, etc.

Representant: **DON ALFRED DIAZ SABALLS**

Pianos d'Ocasió

MERINO, propi per estudi, al comptat 250 pessetes, a plaços, 290 ptes, lloguer, 5 ptes. cada mes.

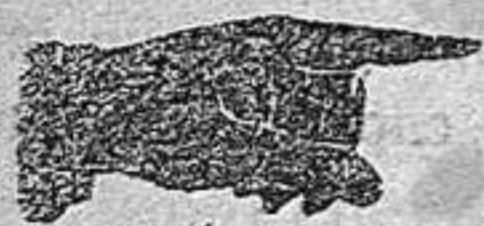
LERCH, amb perfecte estat, gran ocasió, al comptat 600 pessetes, a plaços, 650 ptes. lloguer 15 ptes. cada mes.

Corominas i Creuat esplèndit, al comptat 1100, a plaços 1300, lloguer 30 ptes. cada mes.

RAÓ:
PALAMÓS

LLORÉNS

Major, 26
MERCERÍA

POLVOS "GANO"

D'ús indispensable per criar
sans i grassos als porcs

Demaneu-lo en totes les Drogueries

No us fieu de les imitacions

Magatzem general d'Edicions i accessoris musicals

Especialitat en Violins antics i artístics. Lloguer de Pianos i altres instruments. Pressupostos per edició i administració de Produccions d'Art. Cordes CÉFALO, de fabricació especial per aquesta Casa.

Magí González Carrer de l' Hospital, 97, 1.er
— Barcelona

REGISTRADA

Doctor Ramon Perpiñá Mas

Especialista en malalties dels ulls.
Ex-alumne de les Facultats de Medicina de París i Barcelona.

Hores de visita: De 11 a 1 i de 4 a 6 i hores convingudes. Festius de 10 a 12.

Provença, 185. 1.-2
(Entre Aribau i Universitat)

Rafel CARRERAS

Llauneria i Lampisteria
Instal·lacions per aigua, gas i electricitat.

CARRER BALTIMORE, 69

P A L A M O S

Fábrica de CURTIDOS

Cordones :: Correas :: Cables y otros Artículos de Cuero

Toda clase de accesorios para la industria

Ramón Soterias

Ingeniero Industrial

Calle Balmes, 14 = Teléfono, 192.

MATARÓ - (Barcelona)

= Dirección Telegráfica y Telefónica =
MATARÓ - RAMÓN SOTERIAS

Poseedores de valores

quedando capital en su propia casa mediante sistema implantado hace diez años tomando parte Capitalistas y Banqueros de Barcelona, puede conseguirse un importantísimo interés del capital y asegurado de todo riesgo.

Solicite detalles y referencias a

Lloréns. Apartado, 9
PALAMOS

Calle San Vicente

Número 199

2º. interior

V A L E N C I A

FUNDICIÓ i Tallers mecànics i elèctrics

Tomás, Solés i C.^{ia} en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA

Telèfon Urbà n.º 242

Telèfon Interurbà per a conf. n.º 6

Hotel i caf  TRIAS

Situació immillorable, davant de la mar, de la estació,
del passeig i al costat de l'administració d'automòbils

■ Habitacions confortables ■ Espl ndit sal  menjador ■

MAGNÍFICA SALA DE BANYS D'AIGUA DE MAR I DOLÇA

GARATGE

TELEFON, 35

CASANOVAS

SASTRE

Ex-tallador d'importants cases de Barcelona - Trajos última creació
Gabardines - Impermeables - Especialitat en trajos d'etiqueta i uniformes
civils i militars.

Palamós

Companyia General de Comerç. S. A.

(ABANS MAGI VIÑALS)

Transports i Aduanes

Cases a Port - Bou, Cerbere, Ir n i Hendaya

Carrer Cristina, 2. Telèfon 1692. Barcelona

EMILI NOYA

INSZAL·LACIONS

per aigua, gas i electricitat

Reparacions de maquinària

Carrer Major

Miquel Sala.Palamós

Taller de Fusteria Mecànica -
Representant de la gran Companyia
de Segurs «La Unió i El Fénix Es-
panyol — Además contracta segurs
d'incendis, vida, accidents, enfer-
metats i ruptura de cristalls.

Paper per embalatge de taps.

Sastreria de Josep Viñas

Grans existències, dibuix i color alta novetat - Preus mòdics.

Carrer Cervantes, 5 (carretera)

PALAMÓS

Banc Urquijo Català

DELEGACIO DE PALAMOS

Tota mena d'operacions

de Banca i Borsa

ALFOMBRES

TAPICERIES

LLENCERIA

H. Blanco Bañeras

Plaça St. Jaume **BARCELONA** :: Call, 21 ::
:: TELÈFON 190 A :: **St. Honorat, 1 i 3**

IMPORTACIÓ DIRECTA DE TAPIÇOS
DE SMIRNA I PÈRSIA (ORIENT)
ESPECIALITAT AMB ELS ANUSATS A
MA DE FABRICACIÓ NACIONAL

Casa fundada en 1852

Sastreria de Joan Prat

Especialitat en uniformes

Ronda de Sant Pere, 7, entressol-Barcelona

Moderna Escola de Piano

PROFESSOR: R. CASAS

Plan d'estudis de l'acadèmia Granados de Barcelona. Nova tècnica del Pedal segons el malaguanyat mestre.

CONFERÈNCIES DE TEORIA HISTÒRICA DE LA MÚSICA

Lliçons particulars i a domicili.

Maquinària

i Articles

**PER A LES ARTS
DEL LLIBRE**

Tipos d'impremta. — Filets de coure. — Papers JOHANNOT Maderamen per a impremta. — Imposicions de ferro i de metall d'impremta. — Numeradors de ma i de platina — Màquines de cosir amb corxets i fil-ferro rodó i plà sistema GEBLER per a imprentes, Enquadernacions i Fàbriques de Caixes de cartró — Les millors Màquines de cosir amb fil textil sistema EGGER. — Instal·lacions completes d'imprentes. — Màquines noves i RECONSTRUIDES per a IMPREMTA, LITOGRAFIA I ENQUADERNACIO.

Rambla de Catalunya, 91 - Telèfon 3275 A.
Telegrams "Artelibro".

Casa C. Gorchs i Esteve - Barcelona